

Mesačník

LAMAČAN

ročník XXIV

11
22

o dianí a živote v Lamači

1470 HLASOV

1.

1270 HLASOV

2.

1263 HLASOV

3.

1143 HLASOV

4.

1121 HLASOV

5.

1101 HLASOV

6.

1016 HLASOV

7.

1. Mgr. Petronela Klačanská, PhD., 2. Ing. Veronika Hagovská, 3. Ing. Matúš Harmaňoš, MBA, 4. Mgr. Alexandra Kriššová, 5. Mgr. Mária Šimončíčová, 6. Mgr. Petra Mitašíková, PhD., 7. MVDr. Pavol Čech

1161 HLASOV
IGOR POLAKOVIČ

Spojené voľby 2022

Novým starostom Lamača sa stal Igor Polakovič

V spojených voľbách 2022, ktoré sa konali 29. októbra 2022 a vyberali sme si v nich komunálnych a regionálnych volených zástupcov, sa starostom mestskej časti Bratislava-Lamač stal Igor Polakovič. Poslancami miestneho zastupiteľstva (v abecednom poradí) sa stali: **MVDr. Pavol Čech, Ing. Veronika Hagovská, Ing. Matúš Harmaňoš, MBA, Mgr. Petronela Klačanská, PhD., Mgr. Alexandra Kriššová, Mgr. Petra Mitašíková, PhD., Mgr. Mária Šimončíčová.**

Pokračovanie na strane 4

SAMOSPRÁVA
informuje

**Vernisáž Lamačského
fotomaratónu** Strana 3

**Goju Kai trénovali
na Okinawe**
strana 8

**Rozhovor
s Máriou Mandákovou**
strana 9

NÁMESTIE JE DOKONČENÉ

V októbri sme dokončili poslednú časť Malokarpatského námestia – priestor pod lipami, kde v zmysle obstaraného projektu vznikli polospevnené plochy.

V priestore pred Kinom Lamač pribudli veľké kochlíky so zeleňou, mobiliár v podobe lavičiek a výsadba vo svahu. Týmto poslednými krokmi sa námestie scelilo.

V budúcnosti bude nasledovať prepojenie na Borinskú ulicu, aby sme naše lamačské centrum skvalitnili z urbanistického hľadiska a dokázali starú časť prepojiť s tou novou.

Klientske centrum

02/ 647 80 065

klientskecentrum@lamac.sk

Vážené Lamačanky a vážení Lamačania,

po štyroch rokoch máme za sebou ďalšie komunálne voľby, ktoré boli tentokrát spojené aj s tými župnými. Napriek predĺženému víkendu bola volebná účasť v Lamači viac ako 48%, čo sa dá považovať za úspech. Pozitívom je aj fakt, že spojením hlasovaní sa zvýšila účasť vo voľieb do orgánov samosprávnych krajov.

Komunálne voľby sú ľuďom najbližšie. Veď častejšie stretne na ulici starostu alebo lamačských poslancov ako premiéra či prezidentku. Preto aj inak prežívame predvolebnú kampaň, inak vedíme rozhovory na konkrétne témy, vieme navrhnúť, čo by sa dalo zmeniť k lepšiemu. Samospráva zodpovedá za stav ciest a chodníkov, úroveň vozidiel MHD, parkovanie, revitalizáciu ihrísk, údržbu zelene alebo bezpečnosť priechodov pre chodcov. To sú veci, ktoré každodenne vnímame vo verejnom priestore a ovplyvňujú to, či sa tu cítime príjemne, či sa nám tu dobre býva. V Lamači to posledný mesiac žilo voľbami. V uliciach sme stretávali kandidátov, videli reklamy na plotoch alebo v autobusoch, v schránkach sme mali rôzne tlačoviny a niektorí využili aj možnosť zúčastniť sa klasických kortešáčiek.

Náš magazín Lamačan získal spomedzi časopisov bratislavských mestských častí najlepšie hodnotenie za nestranný prístup v poslednom predvolebnom čísle. Organizácia Transparency International Slovensko ocenila, že ako jediní sme dali možnosť predstavenia sa všetkým kandidátom na starostu. Na tomto príklade vidieť opodstatnenosť zástupcov verejnosti v našej redakčnej rade, lebo tento nápad prišiel práve od nich. Blahoželám zvoleným zástupcom a prajem im, aby boli aktívni počas celého volebného obdobia, lebo máme od nich veľké očakávania a budeme ich prácu sledovať. Dali sme im našu dôveru, a preto čakáme, že s ňou naložia efektívne a pokúsia sa splniť čo najviac zo svojich predvolebných plánov. Veľkrát kompetencie nepustia, a preto je výzvou dosiahnuť ciele aj inými cestami, rokovaniami, spoluprácou... Sama som zvedavá, v akom štádiu budú o štyri roky parkovací dom, protihluková stena alebo skejt park.

Zároveň vyzývam Lamačanky a Lamačanov, aby sa o dianie v našej mestskej časti zaujímali, aspoň občas prišli na miestne zastupiteľstvo, sledovali vývoj projektov, pýtali sa, ale zároveň, aby počúvali odpovede a argumenty druhej strany. Starajme sa všetci spoločne o to, čo sa tu deje, lebo bez názorov obyvateľov budú zvolení predstavitelia robiť to, čo je dôležité podľa nich. A bez ich pomoci a aktivity my, obyvatelia, nedokážeme uskutočniť naše predstavy o Lamači. Najviac dosiahneme spoluprácou a spoločným úsilím.

Slavomíra Šubrtová
Predsedníčka redakčnej rady magazínu Lamačan

Lamačan je v hodnotení Transparency International Slovensko na prvom mieste

V Transparency International Slovensko oznámkovali predvolebné vydanie novín mestských častí a magistrátu. „Pre lepšiu prehľadnosť sme samosprávy oznámkovali ako v škole. Využili sme skúsenosti z nášho opakovaného hodnotenia radničných novín, ktoré sme naposledy zverejnili v máji. Teraz sme si všimli, koľko článkov je v prospech starostu. Buď preto, že v nich dostal priestor a vyznievajú pozitívne, alebo ide o PR materiály propagujúce úspechy radnice. Spočítali sme aj počty zmienok o starostovi, jeho fotky a kritériom bolo aj to, ako noviny uchopili tému voľieb,“ vysvetľuje svoju metodológiu táto rešpektovaná organizácia.

Na prvom mieste sa umiestnil náš magazín Lamačan so sverennou jednotkou. „Najlepšie vyšli noviny vydané Lamačom, Starým Mestom a Dúbravkou. Obsahu v prospech starostu je v nich minimum. U Lamačana oceňujeme, že sa jeho redakcia rozhodla predstaviť všetkých štyroch kandidátov na starostu, každý dostal aj stručný priestor,“ dodáva. Z výsledku sa tešíme, je to pre nás motivácia Lamačana neustále vylepšovať pre vás – našich čitateľov.

Lamač medzi top 10 v hospodárení

Mestská časť Bratislava-Lamač sa umiestnila v hospodárení v TOP 10 spomedzi všetkých mestských častí Bratislavy a Košíc. Vyplýva to z hodnotenia INEKO, ktorý sa pozrel na hospodárenie všetkých miest a obcí na Slovensku.

Znamená to, že stav financií a dobrého nakladania s verejnými prostriedkami je u nás na veľmi dobrej úrovni. Prvenstvo získala Devínska Nová Ves. Získali sme 5,4 bodov z maximálnych 6.

Spomienka na Jána Konečného

Dňa 9. novembra by sa náš tatko, dedko a pradedko Ján Konečný dožil 90 rokov. Už môžeme len kvietok položiť na studený kameň a s láskou spomínať. Bol si otcom, ktorého hodnotu ťažko vyjadriť. Veľa si nás naučil, len nie to, ako žiť bez teba! Ďakujeme všetkým, ktorí venujú malú spomienku!

Vernisáž skropil dážď...

...ale na nálade to nikomu z prítomných neubralo... V piatok podvečer, dňa 14.10. bola slávnostne otvorená výstava ocenených fotografií 7. ročníka Lamačského fotomaratónu. Ocenené boli 1., 2. a 3. miesto v štyroch vekových kategóriách (Deti, Mládež, Dospelí, Seniori). V snahe ohodnotiť viac kvalitných záberov, ako aj s úmyslom povzbudiť a motivovať amatérskych fotografov do ďalšej práce, organizátori tiež udelili desať čestných uznaní za tvorivý prístup. Odmeny pre víhercov venovali Nadácia ZSE, mestská časť Bratislava-Lamač a kníhkupectvo Martinus. Tlač plagátov, letákov, diplomov a najmä fotografií na výstavu zabezpečila firma A.S.E.P. s.r.o. Srdečne im ďakujeme za spoluprácu. Výstava je prístupná verejnosti v mesiacoch október až november, v exteriéri Malokarpatského námestia, v jeho strednej časti pod lipami.

Seniorov sme potešili Popoludním úcty k starším

Október bol mesiacom úcty k starším. My sme našich seniorov uctili rozmanitým Popoludním úcty k starším v Kine Lamač. Programom sprevádzala herečka, moderátorka a speváčka Veronika Paulovičová. Zaspievala si spolu s hudobníkom, spevákom, klaviristom a skladateľom Norbertom Pompom, ktorý mal vo svojom repertoári i najznámejšie legendárne hity Karola Duchoňa či piesne Gejzu Dusíka, ktoré patria do zlatého fondu evergreenov. Okrem toho si naši seniori vychutnali vystúpenie žiakov ZUŠ Jozefa Kresánka, ako aj vystúpenie žiakov Tanečného konzervatória Evy Jaczovej. Domov si ako darček odniesli ručne vyrobenú drevenú kľúčenku.

POZVÁNKA

Príďte 1.12. na prezentáciu ako sa zlepší Vrančovičova ulica

Vrančovičova ulica bude zelenšia, architekti navrhujú bezpečnejšie podmienky pre chodcov. Metropolitný inštitút Bratislavy a mestská časť Bratislava-Lamač vás pozývajú na stretnutie s architektmi, kde odprezentujú štúdiu na obnovu Vrančovičovej ulice. Podnety, ako zlepšiť Vrančovičovú ulicu, vzišli priamo od obyvateľov Lamača. Vrančovičova ulica bola historickým jadrom Lamača, okolo ktorého sa obec postupne rozrastala. Revitalizáciou tejto lokality chceme pretvoriť tranzitný charakter ulice na ulicu vhodnú na komunitné aktivity obyvateľov Lamača, zjednotiť povrchy aj nájsť vhodný mobiliár, čo spríjemní celý priestor.

Stretnutie prebehne vo štvrtok 1.12.2022 o 17:30 v kinosále Kina Lamač.

Vínna cesta v tónoch jazzu a swingu

V októbri sme stihli aj mimoriadne príjemnú Lamačskú vínnu cestu. Počasie nám prialo, a tak sa Lamačania s pohárom vína zabávali v stane, no aj vonku na námestí. Podujatie sme tento rok obliekli no nového kabátu zloženého zo swingových a jazzových melódií, ktoré zahrli zoskupenia Dávid Oláh Duo a František Báleš Ansámbel. Ideálne k ochutnávke kvalitných odrodových vín z malokarpatskej oblasti.

Aktuality z rekonštrukcie

Na webe www.lamac.sk nájdete každý týždeň aktualizované informácie z projektu rekonštrukcie základnej školy. Robíme tak na podnet vicestarostky Petronely Klačanskej, ktorá podala uznesenie na septembrovom zastupiteľstve. Niekedy je toho viac, inokedy menej, dôležité je však, že máte na týždennej báze čerstvé správy z priebehu najväčšieho projektu v dejinách našej mestskej časti vôbec. V októbri sa podarilo v plnom rozsahu realizovať lešenie okolo celej školy. Umožňuje robotníkom prístup zvonku k nadstavbe, a tým pádom dokáže lepšie zabezpečiť ochrannú fóliu, ktorá zamedzuje vniku vetra a dažďa do interiéru. Pokračovalo sa v prácach na zhotovení strešnej krytiny a prebiehali aj práce na rekonštrukcie kuchyne.

SPOJENÉ VOĽBY 2022

Za primátora Bratislavy krúžkovali Lamačania najviac Ing. arch. Matúša Valla, ktorý svoj post obhájil a Igor Polakovič bude našu mestskú časť zastupovať aj ako poslanec v mestskom zastupiteľstve. Vo voľbách do orgánov samosprávnych krajov dali Lamačania najviac hlasov Mgr. Jurajovi Drobovi, MBA, MA, ten bude v nadchádzajúcich štyroch rokoch opätovne predsedom Bratislavského samosprávneho kraja. Záujmy aj našej mestskej časti bude v župnom zastupiteľstve opäť obhajovať Ing. Jozef Krúpa, ktorý zároveň zostáva starostom mestskej časti Bratislava-Záhorská Bystrica, a to napriek tomu, že kandidátka Mgr. Petronela Klačanská, PhD., získala v župných voľbách na území našej mestskej časti najviac hlasov. Lamač a Záhorskú Bystricu zastupuje v zastupiteľstve BSK len 1 poslanec a starosta Záhorskej Bystrice dostal v súčte oboch mestských častí viac hlasov.

ÚČASŤ VO VOĽBÁCH DO ORGÁNOV SAMOSPRÁVNÝCH KRAJOV A VOĽBÁCH DO ORGÁNOV SAMOSPRÁVY OBCÍ DOSIAHLA PRIBLIŽNE 48%.

Prvý rozhovor s novým starostom

Igor Polakovič

Dokončenie nadstavby školy je absolútnou prioritou

V Spojených voľbách 2022 ste si získali dôveru Lamačanov, ktorí si vás zvolili za starostu. Čo to pre vás znamená?

Vnímam to ako ocenenie štvorročnej práce, ktorú sme ako poslanci miestneho a mestského zastupiteľstva za iniciatívu Lepší Lamač odvodili. Výsledok volieb však všetci berieme s pokorou, dôvera je krehká vec. Budeme pracovať pre všetky Lamačanky a všetkých Lamačanov bez ohľadu na to, či nám dali svoj hlas, alebo podporili iných kandidátov, prípadne voliť nešli vôbec. Ako starosta budem brať vážne spoluprácu s obyvateľmi, ako aj so zastupiteľstvom, s mestom, župou a štátnymi inštitúciami.

Aké budú vaše prvé kroky v pozícii novozvoleného starostu?

Rýchly audit situácie na úrade. Viem, že zamestnanci boli posledné týždne pod veľkým tlakom, teraz ich čaká zmena vo vedení, čiže chcem situáciu upokojiť. Ďalšími krokmi bude finančná kontrola, prebratie správy projektu nadstavby základnej školy a príprava rozpočtu na rok 2023.

Čo považujete za najväčšiu výzvu pre volebné obdobie 2022-2026?

Okrem dokončenia nadstavby školy je to vyriešenie problémov s tepelným hospodárstvom, kvalitná rekonštrukcia Vrančovičovej ulice a doriešenie vecí, na ktoré sme čakali štyri roky (napríklad tranzit cez starý Lamač). Taktiež chcem využiť situáciu, že sú k dispozícii zdroje z Plánu obnovy a odolnosti. Pozornosť plánujem upriamiť aj na vybudovanie komunitného centra, opravu chodníkov a lepšiu údržbu ulíc.

V ktorých projektoch vášho predchodcu Lukáša Baňackého budete pokračovať a prečo?

Absolútnou prioritou je dokončiť nadstavbu školy tak, aby čo najmenej obmedzovala jej prevádzku.

TAKTO SME VOLILI V LAMAČI

KANDIDÁTI NA STAROSTU MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA-LAMAČ

MENO A PRIEZVISKO	POLITICKÁ STRANA	POČET PLATNÝCH HLASOV
Igor Polakovič	Team Bratislava, PS, SaS	1161
Lukáš Baňacký, Ing.	Strana obcí a miest - SOM SLOVENSKO	886
Radoslav Olekšák, Mgr.	HLAS, SMER, SNS	523
Mária Šimončíková, Mgr.	nezávislá kandidátka	381

KANDIDÁTI NA POSLANCOV DO MIESTNEHO ZASTUPITEĽSTVA MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA-LAMAČ

MENO A PRIEZVISKO	POLITICKÁ STRANA	POČET PLATNÝCH HLASOV
Petronela Klačanská, Mgr., PhD.	Team Bratislava, PS, SaS	1470
Veronika Hagovská, Ing.	Team Bratislava, PS, SaS	1270
Matúš Harnaňoš, Ing., MBA	Team Bratislava, PS, SaS	1263
Alexandra Kriššová, Mgr.	Team Bratislava, PS, SaS	1143
Mária Šimončíková, Mgr.	nezávislá kandidátka	1121
Petra Mitašíková, Mgr., PhD.	HLAS, SMER, SNS	1101
Pavol Čech, MVDr.	Strana obcí a miest - SOM SLOVENSKO	1016
Radoslav Olekšák Mgr., Ing.	HLAS, SMER, SNS	902
Peter Šramko, Ing.	KDH	771
Rastislav Polák	Strana obcí a miest - SOM SLOVENSKO	735
Patrik Javorčík, MUDr.	Strana obcí a miest - SOM SLOVENSKO	630
Marta Janyšková, Mgr.	HLAS, SMER, SNS	604
Michal Hudec	Strana obcí a miest - SOM SLOVENSKO	588
Daniel Valentovič, Ing.	Strana obcí a miest - SOM SLOVENSKO	542
Peter Velický, Mgr., PhD.	nezávislý kandidát	505
Monika Jankovičová, JUDr.	SME RODINA, ZA L'UDÍ, DOBRÁ VOL'BA a Umier.	480
Ladislav Kern	NÁRODNÁ KOALÍCIA / NEZÁVISLÍ KANDIDÁTI	462
Miriám Liptáková-Kováčová, Ing.	HLAS, SMER, SNS	389
František Fabianek	HLAS, SMER, SNS	364
Viera Homerová	HLAS, SMER, SNS	308
Katarína Stepanov Šajgalíková, Mgr.	nezávislá kandidátka	305
Ján Mihálik, Ing.	DOMOV národná strana	260
Eva Benčíčová	HLAS, SMER, SNS	245
Stanislava Kypus	SRDCE - SNJ - strana vlastencov	143

Poslancom mestského zastupiteľstva Hlavného mesta SR Bratislava sa stal **Igor Polakovič**, ktorý získal 1276 hlasov.

Primátorom Bratislavy sa stal **Ing. arch. Matúš Vallo**, ktorý získal 1606 hlasov.

Predsedom Bratislavského samosprávneho kraja sa stal **Mgr. Juraj Droba, MBA, MA**, ktorý získal 1635 hlasov.

Poslancom Bratislavského samosprávneho kraja sa stal **Ing. Jozef Krúpa**, ktorý získal 1477 hlasov. Na území Lamača získala najviac hlasov – 1056 – **Mgr. Petronela Klačanská, PhD.** Lamač a Záhorskú Bystricu však zastupuje v zastupiteľstve kraja len 1 poslanec a Ing. Jozef Krúpa dostal v súčte oboch mestských častí viac hlasov.

Vďaka úpravám sme získali viac parkovacích miest

Komunálne služby Lamač využili príjemné jesenné dni na vylepšenie našej mestskej časti.

Za budovu miestneho úradu došlo k oprave poškodených častí vozoviek, osadili sme nové dopravné značenie a v nadväznosti na nové kontajnerové stojisko ideme robiť novú dispozíciu priestoru, aby sme získali niekoľko parkovacích miest navyše. Pri dome služieb sme zrušili stanovisko kontajnerov na výkup papiera, ktoré nájdete v Zbernom dvore Pod násypom 19. Aj týmto krokom sme získali nové parkovacie miesta. Pokračovali sme aj v úprave verejných priestranstiev, ktoré slúžia na oddych. V Oddychovej oáze Podháj sme opravili chodník, aby sa zvýšila bezpečnosť návštevníkov. O kúsok vedľa, pri bežeckej dráhe, sme sa sústredili na jej plánované odvodnenie a vsakovacie opatrenia. Spevnili sme bočný svah, pri ktorom by mala v budúcnosti vzniknúť aj tribúna. Popritom sme stihli víkendovú brigádu pri Jazierku Na barine, kde pribudli kvety a náš kolega Peter Kralovič vo voľnom čase opäť rozložil a vyčistil niekoľko čiernych skládok.

Osádzame lavičky z hlavného mesta

V júli 2021 oslovil Magistrát Hlavného mesta SR Bratislava starostu našej mestskej časti Lukáša Baňackého s ponukou možnosti umiestnenia nových bratislavských lavičiek v Lamači za účelom skvalitnenia verejných priestorov hlavného mesta.

Na základe ponuky sme vytipovali lokality a pripravili lokálny list ich umiestnenia. Pôvodne sme žiadali o dodanie 50 kusov lavičiek, konkrétne 24 kusov na Malokarpatské námestie, 6 kusov do parčíka vedľa základnej školy, 6 kusov do lokality Kaplnky sv. Rozálie, 11 kusov do vnútrobloku Bakošova Na barine a tri kusy do Oddychovej oázy Podháj. Po posúdení návrhu nám hlavné mesto odsúhlasilo dovedna 36 lavičiek, ktoré poputujú na Malokarpatské námestie, ku Kaplnke sv. Rozálie a do parčíka vedľa základnej školy. Tieto lavičky boli následne prevedené do našej správy zverovacím protokolom na dobu neurčitú. V blízkej dobe budú osadené. (bk)

Lamač bude súčasťou Projektu Sadni si!

Ako mestská časť sme na rok 2023 prihlásili do projektu Sadni si!, nad ktorým má záštitu Bratislavské kultúrne a informačné stredisko (BKIS). Aj my sme súčasťou Bratislavy, záleží nám na spájaní sa s centrom a ostatnými mestskými časťami. Tento projekt je ideálnym vizuálnym spájacím prostriedkom a Lamačankám a Lamačanom prinesie nové možnosti funkčného využívania verejného priestranstva. Vytipovali sme niekoľko lokalít, aby sa toto príjemné sedenie dostalo do čo najširšej časti Lamača. Nechýba naše Malokarpatské námestie, komunitná záhrada Na Barine, jazierko Na Barine či detské ihrisko v starom Lamači pri Kaplnke sv. Rozálie. Vďaka vynikajúcej spolupráci s BKIS sa nám ešte aj tento rok podarilo pre obyvateľky a obyvateľov Lamača získať za požičanie plážových lehátok, ktoré ste si mohli užívať koncom augusta a počas Rozálskych hodov. Tešíme sa na novú sezónu a veríme, že sa vám tento nový projekt bude páčiť. (de)

Mária Mandáková

Najoblúbenejšia detská sestra

Keď Mária Mandáková získala počas tohtoročných Rozálskych hodov ocenenie Osobnosť Lamača, strhla sa doslova lavína gratulácií. Láskavosť a úsmev tejto detskej sestry totiž pomáhali detským pacientom tridsať rokov prekonávať strach z vyšetrenia.

S manželom, s ktorým tento rok oslávila 50-te výročie svadby, vychovali dve deti a radosť im robia aj vnúčatá. Dobrosrdečnú Marienku, ako ju väčšina Lamačanov oslovuje, môžete stretnúť na prechádzkach v lese, kde často trávi svoj čas.

Kedy ste sa prisťahovali do Lamača?

Najskôr sme štyri roky bývali v Karlovej Vsi u našich svokrovcov v štvorizbovom byte. Bývalo nás tam dovedna jedenásť. Vtedy som ešte pracovala ako sestrička na gynekologicko-pôrodnickom oddelení na Kramároch. Manžel pracoval v televízii a raz stretol kamaráta, ktorý mu povedal o možnosti získať domovnícky byt. Aby sme sa k tomu bytu mohli dostať, zamestnal sa manžel na bytovom podniku a neskôr nám skutočne prideliť domovnícky byt v Lamači na Studenohorskej ulici. Bývame v ňom už 45 rokov. Lenže ja som nechcela byť len domovníčkou, hľadala som si polovičný úväzok v zdravotníctve, no nikde ma nechceli zobrať. Keď som našla inzerát osobitnej školy na Borinskej ulici, ktorá hľadala tajomníčku, prihlásila som sa a strávila som tam desať rokov. Po revolúcii sa domovníctvo zrušilo, odkúpili sme si náš byt a ja som sa zamestnala ako detská sestra, ktorú som v Lamači robila tridsať rokov. Popritom som odrobila desať rokov v miestnej lekární, vždy som mala dve roboty. Venovala som sa aj šitiu na zákazku, dokonca som pre Pietu šila čipkované podložky do truhly (smiech).

Ako sa za tie roky podľa vás naša mestská časť zmenila?

Keď sme sa nasťahovali, nebola tu cesta, chodník, jednoducho nič. Z okna sme hľadeli na jamy a potrubia. Bol tu jeden starý obchod na konečnej autobusov, školu aj zdravotné stredisko akurát otvárali. Všetky stromy sme vysádzali svojpomocne, starali sme sa o okolie a mne to aj prischlo. Doteraz stále strihám kríky, umývam okná, pohrabem trávu po kosení. Ja som skromný človek, mám rada prírodu, využívam les, kam s manželom chodíme každý týždeň. Nakúpim si hocikde, ja som veľmi spokojná. Lamač je podľa mňa na bývanie s deťmi najlepšie sídlisko.

Keď sme o vás písali na sociálnej sieti, roztrhlo sa vreco s pozitívnymi a láskavými komentármi. Vraj máte v hlave encyklopédiu a pamätali ste si dátumy a informácie o všetkých detských pacientoch.

Veru, pamätala som si detaily všetkých 900 detí. Mala som taktiež veľké šťastie na doktorky. Prvá bola doktorka Wagnerová a druhá doktorka Kartousová. Obe perfektné odborníčky, špičky v diagnostike. Pri doktorke Kartousovej som sa veľa naučila, je veľmi múdra a skromná. Ambulanciu má výborné vybavenú. Aj keď som už jedenásť rokov na dôchodku, z práce som definitívne odišla až tento rok.

Asi najväčšia výzva pre zdravotníctvo prišla s pandémiou koronavírusu, ktorá priniesla prechod na telemedicínu. Ako ste zo zvládali?

Bolo to naozaj zlé. Ľudia boli totiž predtým naučení chodiť do ambulancie, aj keď nemuseli. Nikdy sa nenaučili, že so soplíkom sa nechodí k lekárovi a zbytočne plnili ambulanciu. Počas pandémie sa dočkorka obliekla do ochranného obleku, deti brala z druhého vchodu a takto ordinovala. My ako sestričky sme s pacientami ani neprichádzali do kontaktu. Korona nás veľmi vyčerpala, bolo to najťažšie obdobie, aké sme kedy zažili.

Dá sa povedať, že keby nebolo pandémie, ešte by ste v práci potiahli?

Možno áno. Telemedicína nám život ešte sťažila, všetko bolo potrebné zapisovať, borili sme sa s kvantom nemedicínskej práce. Museli sme všetko pozapisovať, posťahovať, vysvetľovať v dlhých telefonátoch, podávať hlásenia, vypracovávať štatistiky, skriningy, dotazníky, nahlasovania pre hygienu. Sestrička musí mať v hlave veľa vecí, na ktoré nesmie zabudnúť.

Čo bolo najťažšie?

Deti s rôznymi diagnózami. Mali sme aj deti ľudí bez domova, ktoré som kúpala v umývadle. Ďalšie sme aj s pani doktorkou naháňali v zime, v chatkách na Zelenohorskej ulici.

Práca zdravotnej sestry je vyčerpávajúca, ako ste sa odreagovali?

Veľa som šila, piekla, kreslila a vyrábala mozaiky. Rozbýjala som kachličky kladivom, ktoré som potom lepila na sololit. Takýchto mozaík som urobila asi aj 150, všetky som rozdala. Taktiež chodíme dlhé roky do Chorvátska na to isté miesto v Tučepi, je to naša srdcovka.

Čo ste mali na vašej práci najradšej?

Deti. Mám veľmi rada deti.

Text a foto: Marína Gorghetto

Karatisti z Goju Kai trénovali v Okinawe

Po dlhých troch rokoch vynútenej pandemickej prestávky sa predstavitelia lamačského Goju Kai Karate klubu Ján Dado a Ľubomíra Dado Klementisová zúčastnili tréningového pobytu v japonskej Okinawe – kolíske karate.

Takú dlhú dobu bez priameho kontaktu s majstrami na Okinawe nemali od roku 2001, kedy si ich za svojich žiakov zobrali majstri Choyu Kiyuna a Eiki Kurashita. Začiatkom októbra absolvovali spolu deväť tréningových dní v tradičnom karate stánku Medzinárodnej Goju ryu karate a kobudo federácie v meste Tomigushuku. Okrem tréningov absolvovali aj oficiálne stretnutie s vicestarostom mesta Yonabaru a tajomníkom mesta pre vzdelávanie a šport. Pri týchto aktivitách samozrejme nemohla chýbať ani dlhoročná členka klubu a rodená lamačanka Andrea Klementisová, ktorá už viac ako päť rokov pôsobí na Okinawe, najjužnejšej prefektúre Japonska. Po 20 rokoch sme si opäť museli vybavovať víza a aktívovať mobilnú zdravotnú aplikáciu, ktorej inštalácia trvala asi tri hodiny. Keď sme po 25 hodinách cesty vystúpili na letisku na Okinawe, zrazu sme mali pocit, že sme tu boli nedávno. Je to naozaj náš druhý domov. Stretnutie s dcérou Andrejkou po 3 rokoch, keď nám covid neumožnil cestovať, len sa vidieť cez obrazovku počítača, bol pre mňa ako matku neopísateľný pocit. „Bolo to nádherných 12 dní strávených s ľuďmi, ktorí sú v mojom živote nezastupiteľní,“ hovorí

Ľubomíra Dado Klementisová. „Opäť sa stretnúť s našimi majstrami, pocítiť tú pravú okinawskú karatistickú atmosféru bolo pre mňa zážitkom. Majstri sa nám venovali a bolo cítiť, že aj ich naša prítomnosť veľmi teší. Boli sme prvou zahraničnou výpravou, ktorú po troch rokoch trénovali. Stále tam platia opatrenia na ochranu zdravia, takže trénovať v rúškach bolo nesmierne náročné, ale zvládli sme to aj vzhľadom na vyšší vek našich majstrov. Bolo pre nás veľkou cťou, keď sme mohli absolvovať aj tréning s najvyšším majstrom Choyu Kiyunom, ktorý v tomto roku oslávil svoje 92 narodeniny a napriek veku je stále vitálny, vtipný a ochotný odovzdať nám stále ďalšie a ďalšie tajomstvá karate. Je to pravý príklad toho, že karate je celoživotná cesta, po ktorej sa dá ísť večne.“ dodal na záver Ján Dado.

Kolumbárium – dôstojná spomienka na našich zosnulých

Farnosť v susednej Záhorskej Bystrici pripravuje komplexnú rekonštrukciu Domu smútku na miestnom cintoríne. Jeho súčasťou bude aj kolumbárium. Toto moderné riešenie ponúka možnosť, ako dôstojne uložiť pozostatky našich zosnulých. Miesta v kolumbáriu sú k dispozícii aj ľuďom, ktorí nebývajú priamo v Záhorskej Bystrici.

Kolumbárium ponúka uloženie spolnených pozostatkov zosnulých do urnových schránok. Tento spôsob pochovávaní dnes zažíva, tak povediac, renesanciu, a to z dôvodu chýbajúcich voľných miest na cintorínoch. „Napomohla k tomu aj skutočnosť, že kremácia už nie je chápaná ako odmietnutie kresťanskej viery. Cirkev má aj pohrebné obrady pred kremáciou alebo na uloženie urn s popolom zosnulých,“ hovorí dekan farnosti v Záhorskej Bystrici Ľudovít Pokojný. Riešenie kolumbária v Záhorskej Bystrici vychádza z najmodernejších trendov. „Kolumbárium sme navrhli ako kombináciu betónu s mramorovými prednými doskami, ktoré budú v rôznych farebných odtieňoch, čo zabezpečí lepšiu orientáciu návštevníkov,“ hovorí Ladislav Slabey, autor architektonického riešenia. Schránky kolumbária nebudú zbytočne predimenzované, ale zároveň bude možné umiestniť si priamo pred urnou kahanček alebo vázičku. V kolumbáriu

budú k dispozícii jednogeneračné schránky pre 2 urny a viacgeneračné schránky, tzv. rodinná hrobka pre max. 6 urnien. V cene je 6-ročný prenájom urnovej schránky s pozemkom, služby a kamenná doska bez textu. Po uplynutí šiestich rokov bude cena služieb a prenájomu pozemku každej urnovej schránky vo výške služieb a prenájomu bežného hrobového miesta. „Miesta v kolumbáriu si môžu zakúpiť nielen obyvatelia Záhorskej Bystrice, predaj sme otvorili aj ľuďom mimo našej mestskej časti,“ upresňuje Ľudovít Pokojný.

Informácie o kolumbáriu, ako aj o aktuálnych voľných miestach nájdete na web stránke www.wp.farabystrica.sk alebo na telefónnom čísle 0901 909 169.

Máte doma tínedžerku? Môžete ju prihlási do kurzu, ktorý sa otvára aj na našej škole

Ak máte doma tínedžerku, občianske združenie Benitim pripravilo kurz zameraný na zdravý psychický a fyzický vývoj šitý na mieru práve pre ňu. Otvoril sa aj na našej základnej škole na Malokarpatskom námestí.

Minulý rok uskutočnilo združenie pilotný projekt na bratislavských základných školách. Zistilo sa, že dnešným dievčatám chýba pohyb, majú problém s nesprávnou životosprávu a napätými vzťahmi. Následkom býva zanedbaná psychohygiena. Na túto skutočnosť sa občianske združenie rozhodlo reagovať v podobe celoročného lifestylového kurzu myTEEN, ktorý je určený pre dievčatá vo veku 11 - 15 rokov. V jednom školskom roku tak žiačky absolvujú 20 odborných tréningov a 20 stretnutí so psychologičkami. Znamená to dva športové tréningy a dve stretnutia s tútormi v mesiaci.

V tomto veku dievčatá preferujú jumping, posilňovanie, pilates, lukostreľbu, kin ball, fresbee, bedminton a loptové športy. Vybratí mentori zas majú s touto skupinou najviac skúseností. Vo svojej praxi sa často stretávajú so sprievodnými problémami dospievania, ako sú konfliktné vzťahy s rodičmi alebo s najbližším okolím, nespokojnosť dievčat so sebou, nevyrovnanosť, sebapoškodzovanie, anorexia, bulímia alebo naopak nadváha. A práve týmito témami sa budú na stretnutiach zaoberať.

Kameňom úrazu je často chýbajúci pocit začlenenia sa, spolupatričnosti k skupine. Ide o veľmi dôležitý aspekt, no samotná skupina dospievajúcich dievčat nemá dostatok zručností, ktoré sú nevyhnutné na to, aby pomohli tínedžerkám zorientovať sa vo svojich emóciách a potrebách. Vhodne zvolený mentor, ktorý si získa dôveru a dokáže sa prispôbiť svetu tínedžeriek, môže byť veľkou pomocou pre dievčatá i pre

rodičov. „Veľmi dôležitým aspektom je práve detekcia varovných signálov rizikového emocionálneho stavu a správania sa, ktoré veľakrát dievčatá v rodine i škole úspešne skrývajú. Hoci by potrebovali pomoc, nevyhľadajú ju. Cielene vedená skupina odborníkov ukáže dievčatám, že ich trápenia nie sú ojedinelé a nasmeruje ich k riešeniam,“ hovorí zkladateľka projektu Andrea Čvapková.

Zapojenie sa do tohtoročného kurzu na Malokarpatskom námestí je stále možné.

Prihlášku nájdete na tomto linku <https://benitim.sk/kurzy/my-teen/>

Seniori z JDS si užili rekreáciu v Starej Ľubovni

V septembri sa členovia miestnej organizácie Jednoty dôchodcov Slovenska v Lamači zúčastnili rekreačno-ozdravného pobytu v Starej Ľubovni. Užili sme si bohatý program v rámci ktorého sme sa plavili na pltiach po Dunajci, navštívili sme Bardejovské kúpele, nakupovali sme v Novom Targu, obdivovali sme krásy Ľubovnianskeho hradu, degustovali sme čokoládu v Hniezdnom. Vybrali sme sa aj do Litmanovej na duchovné miesto, kde sa v roku 1990 zjavila Panna Mária. K tomu všetkému neobmedzený pobyt v bazéne a wellness balíčky. Dovolenku sme si užili, mali sme krásne počasie, aj keď chladné, slniečko nám svietilo.

Terézia Kvasničková, výbor JDS
Foto:Anton Kvasnička

11. 09. až 17. 09. 2022 Stará Ľubovňa

Konkurz do divadla Schola Minerva

Moderné, interaktívne a akčné divadlo Schola Minerva a jeho predstavenie Jánošík hľadá mladých nadšencov vo veku 9 – 21 rokov.

Baví vás herectvo, spev, tanec, bojové umenia, hra na hudobnom nástroji alebo kreslíte? Baví vás tvorba kulís alebo rekvizít? Tak prídte na konkurz divadla Schola Minerva, ktorý sa uskutoční 22. novembra na Borinskej 10 (Siesta) od 16:00 do 19:00.

Posuňte svoje zručnosti na vyššiu úroveň vystupovaním na festivaloch na Slovensku a v zahraničí, cestovaním na rôzne miesta – hrady, zámky, mestá a pod., spoznávaním kultúry, tradícií či histórie regiónov.

Viac informácií nájdete na stránke www.skolaseliem.sk

Jesenná burza v Športovej hale Lamač

Po niekoľkoročnej koronovej prestávke sa do našej mestskej časti konečne vrátila tradícia jarných a jesenných búr.

V októbri Jesennú burzu usporiadalo Rodinné centrum Obláčik v spolupráci s mestskou časťou Bratislava-Lamač. Na jej organizáciu sme tentokrát vybrali Športovú halu Lamač Na barine a dobre sme urobili. Veľkorysý priestor totiž dokázal našať viac ako päťdesiat predávajúcich a množstvo kupujúcich, ktorí si odnášali plné tašky hračiek, knižiek a oblečenia.

Pre rodiny s deťmi bol magnetom aj Šašo Ľuboš so svojou bublinovou šou. Už teraz sa tešíme na jarnú burzu. Ďakujeme združeniu Lamač v pohybe za perfektnú spoluprácu.

KNIHA MESIACA

Jaroslav Seifert: Mamička

Básnické dielo Jaroslava Seiferta, nositeľa Nobelovej ceny, vychádza v slovenčine po prvýkrát. Je vrúcny vyznaním lásky a úcty k matke a čarovnou spomienkou na detstvo. Vychádza vo vynikajúcom preklade Ľubomíra Feldeka, s krehkými, poetickými ilustráciami Jany Kiselovej-Sitekovej.

Knihy si môžete objednávať prostredníctvom online katalógu, ktorý nájdete na adrese <https://www.kniznica.lamac.sk/>

(mag)

Nákup nových kníh pre Miestnu knižnicu Lamač z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia. Ďakujeme.

u. fond
na podporu
umenia

Inzercia

- Doučujem angličtinu, slovenčinu. Deti aj dospelých, aj cez vikendy. Kontakt: 0905/222 966
- Maľovanie, stierkovanie, benátsky štuk. Radoslav Osuský, kontakt: 0911/128 116
- Opravujem, upravujem odevy. Kontakt: 0902/717 517
- Servis a opravy PC a WiFi sieti v Lamači. www.aatuh.sk Kontakt: 0915/ 720730
- Ubytujem učiteľku / učiteľa v rodinnom dome v Lamači, Bratislava. Kontakt: 0944/333 492
- Nevyhadzujte knihy, darujte ich nám. Kontakt: 0907/701 786

Mestská polícia Okresného veliteľstva Bratislava IV

V Lamači môžete kontaktovať týchto okrskárov:
Ing. Jozef Udič, tel.: +421 911 921 702, e-mail: okrskar.dubravka@mp.bratislava.sk,
Ing. Radovan Oravec, tel.: +421 902 921 714,
e-mail: okrskar.dubravka@mp.bratislava.sk

Klietky pre chov prepelíc a pasce na líšky a kuny, liahne na vajíčka

viac na www.123nakup.eu

Tel.0907 181 800

Najlacnejšie pasce !!

INZ 11/2022

	NESLUŠNE	NAFTOVÝ MOTOR (TECH. SLANG.)	VIDINA	PREJAV TRUCOVANIA	MUŽSKÉ MENO	ŠKVRNITÁ MAČKOVITÁ SELMA	POMÔCKY: PIERRE, ARMIN, CODE, JUNK, VRAKÚŇ, ORDEN, PÁLKO	ODPAD (ANGL.)	ALLIANCE TECHNOLOGIE INFORMATIQUE	OBEC V OKR. D. STREDA	MOL SLOVENSKA	POČÍTA	LAD (ANGL.)	POSTLALA	NECH (ČES.)	
USTÚPIL (ZAST.)							OBEC V OKR. KEŽMAROK									
FRANCÚZSKE MUŽ. MENO (PETER)							UNAVIŤ (EXPR.) KÓD (ANGL.)									
1.ČASŤ TAJNÍČKY																
ZÁVODNÁ STRÁŽ (SKR.)			CIPIK PREDOHA KRESLEŇA PEROM						KRYHA (ČES.) HOCIJAKO					2.ČASŤ TAJNÍČKY PEČ		VYZNAMENA- NIE (NEM.)
LEPIDLO				PRELOŽKA KONAL, ROKOVAL			TEKUTÝ VYTAŽOK Z DREV. POPOLA VZPRIAMIL DO KOLMEJ POLOHY					OVERALL LOUDNESS RATING PLSTENA ZÁVESOVÁ LÁTKA				
MAZĽAVÁ TEKUTINA					PLOCHÝ REZ MÁSA ADVANCED AESTHETICS INSTITUTE						USADENÉ ČIASTOČKY (ODB.) LEBO (POET.)					
	SPÔSOB ÚPRAVY VLASOV	ČÍTAJ (ANGL.) JEDNOTKA EL. NAPÁŤIA					JULIÁNSKY DÁTUM (SKR.) NIČ			ČIERNE (OPAK) MEXICKÁ MENA						
ŠKÔLKA (ZAST.)						OBYVATEĽ NEAPOLA ČIP (PÓV.)										
3.ČASŤ TAJNÍČKY																
MENO ELY					HOMÉROV EPOS O TRÓJI, ILIADA											
POSTAVIL SA					SL. HOKEJISTA BRANKÁR (MATÚŠ *1987)											

Voľný čas

Will Smith

Peniaze a úspech ľudí
nezmenia...(tajnička)

Jednota dôchodcov Slovenska - MČ Lamač Program na november 2022

9.11.2022 14:00 – 16:00 prednáška na tému liečivé bylinky a ich využitie, Mgr. Alica Kytková.

17.11.2022 Pingpongový turnaj JDS, o zaujímavé ceny. Ide viac o zábavu dvoji a zmiešaných štvorhier a príjemný deň. Začiatok o 9:00 v Športovej hale Lamač Na barine 15/A, kde všetkých členov JDS Lamač srdečne pozývame.

23.11.2022 Spoločná akcia v doobednom termíne-upresníme neskôr. Zakúpili sme permanentky so vstupom - 40x do plavárne Gaudeamus

30.11.2022 14:00 – 16:00 foto odprezentuje pán Kvasnička.

PROSBA – UPOZORNENIE. Prosíme našich členov, záujemcov o počítačovú zručnosť, prípadne so špecifickými počítačovými problémami a požiadavkami, aby svoje problémy vopred komunikovali na email jdslamac@gmail.com. Termín riešení vopred dohodneme. Lamačských seniorov pozývame na naše stretnutia, môžete sa stať našimi novými členmi. Našich členov, ktorí dodnes neuhradili členské za rok 2022 prosíme, aby ho uhradili čo najskôr.

Výbor JDS BA Lamač

Natália Matysová a Barbora Vavrinčíková
v spolupráci s mestskou časťou Bratislava-Lamač vás pozývajú na

Lamačské vianočné trhy

1.-4. december

Malokarpatské námestie

Stánky s občerstvením

Remeselné výrobky od Lamačanov

Živá hudba

Kultúrny sprievodný program

BKIS

Podujatie je realizované s BKIS na základe spolupráce.

VIANOČNÉ
DARČEKY
VYRIEŠI
ZA VÁS

KÚPITE NA
WWW.BORYMALL.SK

